

Asiakkaat ja SOTE

Ikäihmisten osallisuus laajasti yhteiskunnassa

Liisa Kela, erikoissuunnittelija 28.3.2023

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

RAI luo ymmärrystä ikäihmisten osallisuudesta

- Ikäihmisten osallisuuden edistäminen yhteiskunnassa on tärkeää (ikäihminen = asiakas).
- RAI-arvioinnin avulla on mahdollista selvittää asiakkaan osallisuuden kokemusta ja se tehdään yhtenäisellä ja vakiintuneella tavalla kansallisesti 1.4.2023 alkaen.
- Lainsäädäntö velvoittaa ammattihenkilöitä mahdollistamaan asiakkaan osallistuminen omaan hoitoonsa.

RAI-arviointivälineistö

- RAI-arvioinnin avulla selvitetään asiakkaan toimintakykyä, palvelun tarvetta ja niiden käyttöä sekä hänen omia voimavarojaan ja tavoitteitaan.
- Kysymyksissä selvitetään asiakkaalle tärkeitä asioita, hänen toiveitaan ja tarpeitaan.
- Tietoja hyödynnetään asiakkaan hoidon ja palvelun suunnittelussa.

Kansallisen käyttöönoton tuen hanke

- THL tukee RAI-arviointivälineistön käyttöä ja luo yhdenvertaisuutta hyvinvointialueille.
- Kansallisen käyttöönoton tuen hankkeessa tavoitteena on
 - Sujuva ja järjestelmällinen RAI-välineistön käyttöönotto
 - Riittävä osaamisen varmistaminen
 - RAI-välineistön kansallinen käyttö

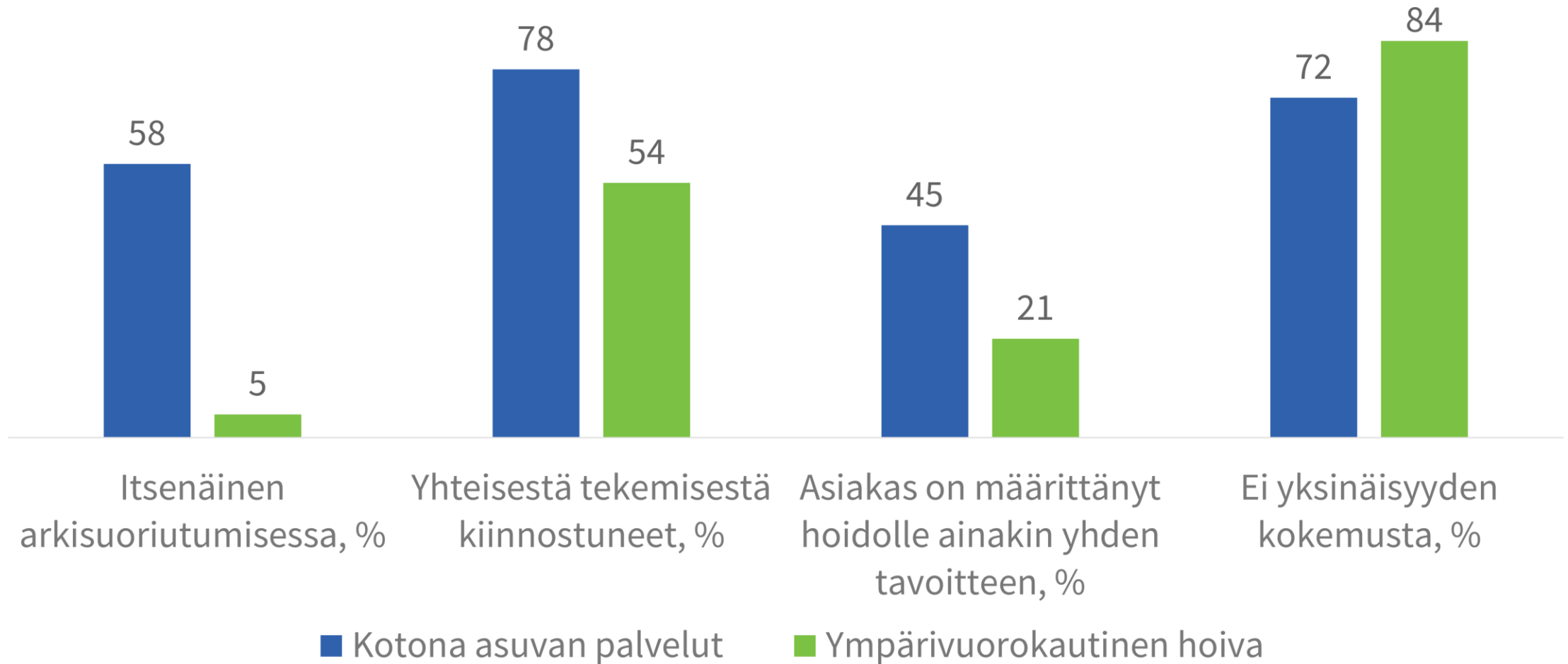
Miten osallisuus ilmenee RAI-arvioinnissa?

- Arvioinnissa on kysymyksiä liittyen osallisuuteen ja osallisuuden tunteeseen.
- Osallisuutta pyritään RAI-arvioinnilla saamaan näkyväksi **asiakkaan itsensä asettamien tavoitteiden kirjaamisella** ja yhdessä toteutetulla tavoitteiden seurannalla ja arvioinnilla.

Iäkkäiden säännöllisten palvelujen tietokanta

- Tarjoaa työvälineen palveluiden kehittämiseen ja alueiden vertailuun.
- Tietokannan avulla voidaan tarkastella mm.
 - Miten toimintayksiköt huolehtivat asiakkaidensa osallistamisesta ja osallisuudesta
 - Miten asiakaskunnan voimavarat ja tarpeet ovat muuttuneet vuosien varrella

Osallisuutta kuvaavia RAI-mittareita

Lähde: läkkäiden säännöllisten palvelujen RAI-tietokanta, tiedot päivitetty 26.10.2022.
Kuvaajien tiedot vuodelta 2021.

Asiakkaan asettamia tavoitteita

- Haluaisi kyetä tekemään vielä käsitöitä
- Että hoitajat lukisivat päivän lehteä
- Toivoo saavansa tilata herkkuja ja limsaa kauppapalvelusta
- Kun saisi keittää kahvia
- Virkeämmän seuran toteuttaminen

Lähde: Josefsson & Mäkelä & Gerasin & Ranta & Havulinna & Noro 2021

Tulevaisuutta

- Nyt noin puolet yli 75-vuotiaista asiakkaista on arvioitu RAI-välineellä. Ympäri vuorokautisessa hoivassa 21 % asiakkaista on asettanut hoidolleen ainakin yhden tavoitteen.
- Millaista iäkkäiden osallisuus on tulevaisuudessa, kun RAI on ollut kansallisessa käytössä 5 vuotta?
- RAI tuo kansallista tietovarantoa iäkkäiden elämästä monipuolisesti ja mahdollistaa tiedolla johtamiseen ja kehittämiseen.

Lopuksi

- ”Jokainen asiakas on yksilö, ja asiakkaan ääni kuuluu täysin vain silloin, kun asiakkaan tavoite omalle hoidolleen kirjataan juuri siinä muodossa kuin kukin asiakas on sen esittänyt.”

Lähde: Josefsson & Mäkelä & Gerasin & Ranta & Havulinna & Noro 2021

Kiitos!

liisa.kela@thl.fi